

PROPRIETAR-DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unirea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foile bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Porunca ceasului de față

(+) Lumea noastră bisericească înțelege prea bine greul situației actuale. Totodată însă aude sunându-i și el, prin veacuri, îndemnul dumnezeesc: „Indrăzniți, eu am învins lumea!” Și știe, din mărturiile istoriei milenare ale Bisericii, că Mântuitorul nu e ca muritorii de rând, să-și uite cuvântul, ori să nu și-l poată duce la îndeplinire. Dar pentruca binecuvântarea sa să fie cu cei ce și zic a fi ucenicii săi, se recere ca între aceștia să fie bunăvoințe isvorite din respect și iubire împrumutată. Căci nu mai așa se poate ajunge la activitate armonioasă și rodnică.

Lucrul e la mîntea oricui: strădanii spornice poate face numai o organizație unde fie care își are locul și activează ținând seama de toți ceilalți împreună-lucrători, fie că aceia vor fi pe trepte mai înalte în cadrele organizației, fie că vor avea însărcinări mai umile. Principalul e scopul urmărit de organizație — în cazul nostru de Biserică — și nu gusturile, ori chiar capriciile, cutăruta care se supracotează pe sine, subestimând în aceeași vreme pe alții. Sufletul oricărei activități apostolice binecuvântate este coordonarea forțelor. Și cel ce, într'un chip sau altul, împiedecă această înmănușiere înțeleaptă a puterilor de muncă, e o peatră de sminteală, și nu un lucrător în via Domnului.

În coloanele gazetei noastre s'a mai pus problema aceasta. Și se va mai pune. E de prea mare însemnătate ca să se poată trece ușor peste ea. Mai ales în sânul Bisericii noastre române unite care are de făcut față unor greutăți de nebiruit fără ajutorul special al lui Dumnezeu. Care ajutor nu se dă unde nu se ține seama de pomenitul postulat al coordonării.

Și cari sunt potrivnicii acestui postulat? — Episcopul francez Gouraud le zice pe nume. Duhul neatârării; Boala individualismului; Lipsa de iubire. — Să-i privim și noi în față, de aproape, fie și numai fugăr:

Duhul neatârării îl face pe cel stăpânit de el să nu știe de supunere nici față de legi ce obligă în conștiință, cum sunt rânduețile liturgice, dreptul canonic, statutele diecezane ș. a. Unul ca acesta nu și respectă superiorii imediați, umblând mereu după alții mai sus puși. Așa, dacă-i preot simplu, trece peste protopop le adreptul la episcop, ș. a. m. d. Pentru justificare, pretexte sunt destule totdeauna, dintre cari, la regulă, nu lipsește cel al împrejurărilor speciale, cari, chipurile, nu îngăduie ascultare, ci mai degrabă impun datorința (!) de a critica superioritatea imediată. — Ceealaltă meteahnă, care se cheamă Boala individualismului, împușcă capul unora cu ideea că ei sunt ceva cu totul deosebit de alții și că dăniții au drumuri proprii de făcut și sunt în posesia unor mijloace proprii pentru a izbândi. De aceea nu se încred în nimeni; nu iau sfat dela nimeni; nu calcă, nici

Postul

— Ce a fost postul altădată; ce este și cum ar trebui să fie —

de Pr. Ioan Berza

„Să ții posturile și ajunurile cari și precum îți poruncește Biserica“. — Iată o veche poruncă bisericească, pe care lumea de azi nu o mai înțelege. — Auzi, domnule, e păcat să mănânci! În jumătate din cele 365 zile să-ți pui stomahul la regim și pofta'n cui. — Desigur e o glumă a bisericaniilor cu brâu roșu peste stomahul rotunjior!...

Și totuși, porunca e clară și categorică, spre stupefacția și ilaritatea (!) multora, mireni și clerici!

Am pastorat patru parohii din patru părți a Arhidiecezei. Am cunoscut, cu diferite ocazii, sufletul altor multor parohii: dearându am aflat tendința de desființare a posturilor. Am concelebrat la multe masluri și înmormântări și am fost „servit“ dearându, în zile de post, cu cărnuri. S'a ajuns la o atât de mare inconștiență încât se dau, pe alocurea, „pomene“ de carne și'n miercurile și vinerile postului mare! Cu ocaziile târgurilor se dă dovada publică, puternică, de deplină autonomie în ale gastronomiei. — Din nenorocire, sunt și destui preoți cari merg cu valul. Calcă legea postului fățiș, în public, la restaurant ori „la mărturie“ „în șatră“. Alături și împreună cu credincioșii. Se înțelege, că pilda lor e sminteală și... școală.

Tendința de perfectă independență în ale gurii e atât de vehementă că în atâtea părți nu mulțumește nici dispensa.

Pentru cine-și dă seama de importanța posturilor în economia divină de formare a auto-stăpânirii și voinței creștine, — e ceasul târzior de îngrijorătoare sesizare.

Virtutea de căpetenie a dărzului nostru popor a fost cumpătul. Cea mai splendidă manifestare de cumpăt și tărie în cursul alor aproape două milenii. Posturile de lege orientală, de o strictetă aproape exagerată, — au

ginal și vreau să rămână așa, fie ce-o fi. Fiecare din aceștia formează un fel de b-sericuță, pricinuită întregului pagube simțite, uneori fatale, pentru mici succese particulare, adesea și acestea numai iluzorii. — Lipsa de iubire creștină și frățească are ca rezultat răceala și distanțarea dintre cei ce ar trebui să lucreze mână în mână. Benutala împrumutată, nesuportarea slăbiciunilor inerente firii omenești, izolarea celor mari de cei mai mici, întregesc opera ce ușurează întinderea uricunilor pustirii în Biserica Domnului. — Coordonarea forțelor e porunca veacului de față. Să-i dăm ascultare!

fost ținute de poporul românesc: cu o absolută conștientozitate pân' aproape în negrele (spiritualicește!) zile de azi. A fost un titlu de divină noblețe legea postului. A fost izvorul principal de sfințire, de har și putere spirituală excepțională. Românul cu legea postului s'a menținut cu o dărză sănătate trupească și sufletească prin secolii nesfârșiți de amară vitregie. Sărăcia îngrozitoare a iobăgiei, munca extenuantă, bătăile și schingiuirile tuturor varvarilor, — n'au putut frânge trupul de o minunată vânjoșie a creștinului român. Ba în vremile cele mai grele, în lupta ceamai crâncenă pentru existență, poporul a dat cel mai mare număr de copii. Și din urmărițele și batjocurile cele mai acute, răsărea mândria dărză de superioritate sufletească a mulțimii.

Cumpătul, manifestat prin observarea deplină a posturilor stricte, — a fost sursa puterilor supraumane de care a dat dovadă poporul.

Evident, dușmanul cel mai tenace a sufletului e trupul cu „legea“ lui, lege prinsă atât de plastic în axioma sf. Pavel. Cine se lasă dus de legea trupului ajunge departe, — adânc în coridoarele întunecoase ale infirmităților și insașiabilelor poftes. O poftă satisfăcută naște alta și progresul îndobitocirii merge matematic! Indestularea trupească, lăcomia, nestăpânirea de sine nu au dus nici un popor pe cărările spiritualității.

„Unirea Poporului“, gazeta pentru popor s'a alarmat de patima beției românului veșnic la adalmaș!

Pentru ce se rupe sf. tradiție a postului și în Biserica noastră? Care e cauza acestui criminal iureș împotriva virtuții de căpetenie a părinților noștri? Unde mergem cu aceste noi apucături păgânești de veșnic nesaț? Ce vrem cu ridicarea stomacului la rangul de idol?

Se apropie Postul Mare. — Vom începe preoții Bisericii unite, un atac concentrat pe toată linia, împotriva acestui diavol (lăcomia, nesațul). Prin pilda noastră și cu puterea sacerdotală a învățăturii și în scaunul sf. Spovedanii, — nu vom capitula pân' va renaște, proaspătă, puternică, vechia lege a ținerii posturilor.

Dacă nu facem nici atât (și e mult!), rămânem răspunzători în fața lui Dumnezeu și a neamului de o prăbușire spirituală cu urmări incalculabil de triste și păcătoase.

România omagiază pe Sf. Părinte.

Cu prilejul vizitei d-lui Teofil Sidorovici, comandantul „Străzii Țării”, la Roma, după audiența la Maj. Sa Regele-Impărat Victor Emanuel III al Italiei, apoi la Duce și la contele Ciano, ministrul de externe, trimisul României, însoțit de o delegație în frunte cu d. Comnen, ambasadorul român de pe lângă Vatican, a fost primit în audiență solemnă de Preafer. Părinte, Papa Pius XII. Cuvântul rostit cu această ocazie de d. Sidorovici, în latinește, are următorul cuprins:

„Prea fericit Părinte și Suveran Pontif. — Șefii și Conducătorii vlguroasei Instituții a României, denumită „Straja Țării”, născută din largă prevedere a Augustului nostru Suveran, cu scopul ca prin puteri unite să dea tinerimii poporului românesc și posterității acea puternică temelie: — Credința în Dumnezeu — smerită închinăciune depun la picioarele Sanctității Tale, ca unul Suveran Pontif și Suprem Apărător al Creștinătății, omagiul Regatului României și al Majestății Sale Regelui Carol II.

Să ne fie permis a ruga pe Atotputernicul Stăpân Ceresc să dăruiască Sanctității Voastre mulți și fericți ani pentru propășirea popoarelor, spre ajungerea și păstrarea îndelungată a păcii.”

Vicarul Domnului a răspuns, tot în latinește, zicând, între altele:

„Prea bucuroși și mișcați de salutarea trimisă Nouă prin vol de Majestatea Sa Regele Carol II Augustul Rege al României, vă rugăm să I-o transmiteți la fel din partea Noastră distinsului Cap Suprem al Țării voastre. Lui îi dorim călduros o îndelungată domnie și bucuria unor evenimente bune. Cu ajutorul Proniei Cerești în iubita Românie, care-și are marele ei nume dela Roma, să înflorească pacea și să strălucească acolo cu noul luciri, neamul renăscut prin evanghelia lui Christ, iar tineretul patriei voastre, prin integritatea moravurilor și prin strălucirea virtuților, să împlinească din belșug așteptările și speranțele ce legați de el. — Tot ce se

întâmplă în România plăcut, ne bucură și pe Noi”.

Ambasadorul nostru, d. Comnen, a rugat apoi pe Preafer. Părinte să primească darurile „Străzii Țării”: O icoană, o scoarță oltească, un album și un fragment de aur din Munții apuseni, prins într'un presse-papier de aragănită ardeleană.

„Discuții libere“

La unirea bisericilor

Părintele V. Popa-Nicoară din Slobozia-Botoșani publică, sub acest titlu, numărul delat. 15. II. 1940 al Curentului, un articol de interes deosebit, privind problema cea mai importantă a viitorului nostru apropiat: unirea bisericilor.

„Da, frații mei, slujitori la altarele Domnului!” — scrie Prea Cucernicia Sa — „va trebui să ne unim cu catolicii. Va trebui să fim una cu frații dela Roma”. Apoi câteva rânduri mai apoi: „Altcum existența noastră ca și a lor, e absurdă”.

Așa este. — Un Domn, o credință, un botez — zice apostolul. O turmă și un păstor — cere Mântuitorul

Pentru noi, Români, în deosebi, aceste postulate evanghelice sunt de o actualitate palpantă. Nu există pe fața pământului două biserici mai asemănătoare ca cea ortodoxă și cea românească, unită cu Roma, — amândouă atât de naționale. Ocupându-se de ele în minunata sa conferență „Concepția românească a ortodoxiei”, d. N. Iorga arăta magistral că Biserica Blajului a păstrat în întregime „legea românească”. Ceeace a importat, ca element nou, această Biserică, zicea D-sa, este legătura cu Papa dela Roma, atât de folositoare Neamului românesc. Căci, spunea mai departe d. N. Iorga cu atâta cunoștință de cauză, deosebirea cea mare dintre patriarhul fanariot al Constantinopolului și urmașul Sfântului Petru dela Roma a fost totdeauna că cel dintâiu a fost un simplu etnarh, adică

șef și religios și politic al neamului său cesc, pe când Papii sunt inter — și mai ale supra-naționali. Toți Italienii cari au ajuns Papi au știut să înăbușească în ei glasul cluivist al sângelui și aceasta le-a adus prestigiu fără seamă în istorie, așa încât celelalte popoare catolice nu cer numai de la Papă neitalian.

Ceea ce mi se pare că trebuie reținut din frumosul articol al păr. V. P. Nicoară este apelul călduros ce-l face să ne pregătim pentru ziua cea mare a unirii religioase a tuturor. „Să ne desmormim” — scrie D-sa — „să lepădăm de anumite prejudecăți...”

Vorbind apoi de piedicile acestei evanghelice mișcări, P. C. Sa găsește că cea mai mare de căpetenie e semeția. — Nu tăgăduie existența ei în cazuri speciale. Mi se pare însă, că ea joacă un rol cu mult mai redutabil la noi, Români, decât la alte neamuri. În mâna, din firea lui, e mai curând blândă și blajină, sfiosă chiar, — nu semeț, îngâmfat. Dintre popoarele cu care Românul a avut de a face în cursul sbuciumatei sale istorii, două sunt mai cu seama pe care le știm semețe: Grecii și Ungurii. Nu înzădar expresia „megalomanie” e de origine grecească. Despre ungurii popor populară afirmă: „Unguru-i fălos, nu-i mejdios.”

Altă piedică mi se pare că stăvilește mai cu seamă avântul unionist al fețelor noastre bisericesti. Este teama de a nu fi socotiți ca apostoli trădători ai unei tradiții atât de atâtea ori seculară.

Oricât de puțin mărturisită, însă, există și se exercită cu o putere nebănuită.

Dar este un lucru anume că, între toate bisericile ortodoxe, cea românească este cea mai progresistă. Ea a fost numită „augustă” între celelalte biserici drept măritoare Răsăritului creștin, — și cu drept cuvânt.

Nu vă atingeți de limba liturgică paleoslavă, ziceau unii habotnici în veacul al 17-lea și al 18-lea, introducând în locul ei limba română, fiindcă, înlăturând limba slavonă,

Foița „Unirii“

Despre începutul școlii de experimentare din Blaj

Pe la anul 1910 pătruseră la noi cu răsunet vesti despre studiul copilului, precum și doctrina lui Foerster despre disciplină prin libertate, disciplina liberă cosmopolită. Un mănunchiu de învățători, care atrăgeau prin dreptatea lor și fermecau prin noutatea lor.

Dei ani mai târziu, ascultam cursurile universității populare în Vălenii de Munte, unde am cunoscut experimentările și concluziile lui Wandt, Neumann, Alfred Binet prin rostul profesorilor dela liceul „Mihai Viteazul” din capitală: Gh. Bogdan-Duica, Nae Ionescu.

La conferințe, cercuri, prin reviste, școala muncii (Arbeitschule) era în vogă. Ni se prezenta o teorie, pe care cei ce propovăduiau nu o pătrundeau desigur, fiindcă nu o practicau, iar cei ce practicau, nu confundă școala muncii cu lucrări aspre de atelier. Se pretindea elevilor cu corpul în dezvoltare, să mânuiască robuste umelte de măiestri desăvârșiți.

Am înțeles de atunci, că nu palmele bătorite și degetele umflate pot să ducă la școala activității proprii.

În școala mea, desemnul liber și compunerea liberă și-au găsit rostul. Compuneri de ale elevilor mei apăreau în „Românul” din Arad, cel mai mare cotidian ardelenesc.

După războiul, care oprise pe un moment aceste strădani, ziare, reviste, broșuri, cărți, purtau titluri sugestive despre educația nouă, totuși nebuloasă persista și zărilor s'au limpezit numai după ce a fost scormonit tezaurul de gândire al înaintașilor pedagogi.

Atunci s'a convins toată lumea, că școala activă, nou termen sosit dela Geneva, care nu e altceva decât o prescurtare de cuvinte din școala activității proprii, nu e un produs nou, fiindcă e întrezărită de genii cu multe secole înainte. Orientarea și practica sunt nouă. La această clarificare și-a dat uriasa contribuție ilustrul pedagog elvețian Adolf Ferrière, care a împărțit cuvinte de apostol prin scris, prin graiu, din România până în America Sudică.

Cu această înțelegere în minte și în gând, am adresat, în primăvara anului 1928, o cerere către autoritatea școlară imediată, de a se învoi să practice școala activă. Și răspunsul a venit prompt și neașteptat de favorabil. Aveam credința, că vor fi necesare dovezi, tratative, rapoarte.

Tranziția dela școala veche la școala nouă am făcut-o cu ajutorul călătorilor lui Sven Hedin, exploratorul suedez.

Găscam la el discursuri și povestiri impresionante, cu amestec de observări și judecăți sugestive, de variate inițiative și aspre stăruințe, motive de creații spontane. Elevii mei, la vârsta lor dela 11-14 ani, s'au așternut pe lucru. Rezumate în scris, deseme libere, tăieturi în hârtie, modelaj în lut, cusături pe pânză, închiuiau ferry boaturile Mării Baltice, pescuiau pe furtună a chihlimbarului, produs al pinilor de mare

de pe coasta Franței. Desrădăcinați de la mării, valurile li purtau pe crestele lor la marea depărtări, li lăsau la fund, ca prin presiune se prefacă rășina lor în chihlimbar, care va fi scos la suprafață de furtuni după mii de ani. Repede facem legătura cu chihlimbarul de Buzău nostru, dovadă că odată, de demult, pe mântul nostru era fund de mare.

Harta geografică nu mai era o spațiu pentru elevi, ea era un îndreptar prețios, baza cărui se putea călători, în imaginație dela Baltică pe coasta Franței și de aici la Buzău. Acum nu e mai interesau numirile, ci se înțeșteau de de idei, iar ideile dau un câștig viu hărții mute.

Dunărea ne-a fost o temă, o problemă un subiect central, un centru de interes, și cum știe de altfel Sven Hedin să alătorească material aliat la orice chestiune.

Am explorat Dunărea dela izvoare până la gurile ei. Lungimea, media lățimei, alvia ei și apele cari o hrănesc, țările prin și pe lângă care curge, drum de comunicație, izvor de energie, nelătrebuitat la producerea electricității — cărbunele alb. Podul dela Cerna-Vodă opera Regelui Carol I, Podul lui Traian. De la Romanii, România.

Împreună cu Sven Hedin am trecut prin Balcanii în Turcia, prin Caucaz în Persia, în India.

Din lucrările elevilor despre subiecte alese am constatat predilecția băieților pentru animale și vânătoare, a fetelor pentru panteon și ranjament intern. Vânătorile de cămile, de lei, de tigri erau ascultate aproape cu

lăturați ortodoxia. — Paleoslava s'a înlăturat, ortodoxia a rămas.

Nu introduceți literele latine în locul slovelor chirilice, pretindeau alții pe la începutul, și chiar pe la mijlocul veacului trecut, căci odată cu scrisul se schimbă și sufletul românesc. — Fața scrisului românesc s'a schimbat, dar sufletul a rămas același.

Nu veniți cu noul calendar bisericesc, spuneau acum câțiva ani unii „stiliști pe vechiu“ fiindcă altfel se prăpădește România. — Noul Calendar e introdus și toți se conving că el e deplin îndreptățit, iar România, slavă Domnului nu s'a prăpădit.

Nu primiți Papalitatea, căci celelalte puncte dogmatice nu se mai discută, afirmă unii confrăți în zilele noastre, fiindcă ea e satanică. Papa e Anti-Crist. El nu caută decât să stăpânească și să exploateze. — Dar existența și prosperitatea de două sute de ani și mai bine a Bisericii române unite desavuează strașnic, zi de zi, pe acești frați.

Iată de ce autorul acestor rânduri, ca și părintele V. P. Nicoară și, mai ales, ca și d. Prof. N. Iorga, marele animator al acestui nou ideal românesc, e optimist și privește cu încredere viitorul apropiat.

Dumnezeu să ne ajute!

Ion Ceparu

Idee vrednică de a fi îmbrățișată.

Ocupându-se de „Asociația foștilor elevi ai Blajului“, d. *Isaia Tolan*, distinsul ziarist, are o seamă de observații bune de reținut și de cumpănit. Scrie privitor la foștii elevi ai Blajului (vezi „Curentul“ 16. II. 40):

„Cei cari au avut norocul să se numere printre crescuții Blajului, au o datorie și mai mare de recunoștință decât foștii elevi ai școlilor de aiurea: au fost niște privilegiați între școlarii Ardealului, și trebuie să dea un exemplu“.

Perfect adevărat și bine spus. Și tot așa sunt și celelalte urmează în continuare:

„Mai cu seamă că, într'adevăr, este de

dat un exemplu în privința aceasta. Și îndeosebi acolo la noi, în Ardeal. Foștii elevi, ai nu interesează cărei școli, și-au uitat de școala, de localitatea școlară care i-a crescut, tot așa cum cei mai mulți dintre intelectualii noștri și-au uitat și de satul de unde au pornit, nesimțind nici o tragere de inimă ca să-i vină într'ajutor. E, aceasta, principala pricină că localitățile noastre cari au dat oameni ajunși la mari posibilități — și îndeosebi la posibilitatea de a ajuta pe căi oficiale un progres local — au rămas, după 20 de ani, (în speță, la noi după 20 de ani dela desrobire) tot unde erau înainte. Ardealul în deosebi — dar pot fi citate în aceeași măsură și celelalte provincii desrobite — a scăpat prilejurile de progres (la sate ca și la orașe) tocmai din pricina acestei amnezii a fiilor săi. Exemplele date de fiii ai unei sau altei localități din țara veche, cari având puterea să o facă, au dat localității lor natale tot concursul ca să propășească, nu au prins în era luptelor de partid decât pe ici, pe colo (în frunte cu Săliștea părintelui prof. dr. I. Lupaș și cu Săcelele) la cei de peste dispărutele granițe. Încât, atunci când s'a înființat (cu nu știm ce urmare) asociația intelectualilor plecați din Sămbătenii de pe Murășul arădan, sau de curând asociația prietenilor unui sat sibian (ni-se pare Miercurii), inovația aceasta a putut fi socotită ca adevărat un fapt din domeniul senzaționalismului. — Tot așa cum ar fi trebuit socotită și înființarea ee acum doi ani și jumătate a „Asociației foștilor elevi ai Blajului“.

Fiecare dintre localitățile noastre cari și-au așteptat zădarnic sub trecutul regim posibilitățile de propășire, trebuie să-și vadă adunați fiii cu posibilități de a ajuta, în jurul câte unei asociații de „prieteni“ ai comunei, cum ni se pare s'a botezat asociația celor dela Sămbăteni. În epoca de astăzi a descentralizării administrative, a dispariției dihonniilor politicianiste, înmănușierile acestea simbolice, revenirile acestea la matcă, la da-

torie față de locul obârșiei, ar putea da rezultate impunătoare. — De ce nu le-am putea vedea înlăptuite încât mai multe părți?“

Suntem de acord cu d. *Isaia Tolan*, și am fi cei dintâi cari ne-am bucura, dacă acest cuvânt n'ar suna în deșert.

Inimi calde în regiuni reci

Delegatul Apostolic din Canada, Exc. Sa Mons. *Antonutti* a vizitat nu de mult pe fiii săi iubiți. Și nu a uitat reprezentantul Papei să viziteze și pe indienii și pe eschimoșii din Nordul Canadei. Primirea lui a fost așa cum se poate închipui: O caldă manifestare de dragoste și de omagii ale acestor buni fii ai Bisericii față de Papa, „Supremul Rugător“, cum îl numesc în simplitatea lor acești eschimoși pe Capul Bisericii.

Sunt așa de mișcătoare și în același timp așa de actuale cuvintele cu care l-a salutat în numele concetățenilor săi pe Delegatul Apostolic capul muntelui din Port La Roche din Vicariatul Apostolic Keewatin:

„Părinte, noi știm dela misiunarii noștri că Supremul Rugător, Papa, iocuieste într'o țară îndepărtată. Astăzi însă ne pare că-l vedem cu sosirea ta între noi. În primăvara trecută regele nostru, al Angliei, a străbătut regiunile noastre, însă pare că nu s'a gândit la noi, pentru că a trecut pe lângă noi fără ca să vină să ne vadă. Tu însă, Mare Rugător, tu ai făcut așa: Călătorești printre muntelii noștri, strângi mâna tuturor și îi binecuvintezi. Pentru acest lucru sufletul nostru îți mulțumește... Când vei revedea pe Supremul Rugător, să-i spui că muntelii din țara frigului sunt foarte răi, însă îl iubesc din tot sufletul și se roagă pentru El. Să-i o spui, Părinte...“

„Noi până acum am iubit pe Supremul Rugător. Însă de azi înainte promitem că-l vom iubi și mai mult! Cu drept cuvânt îl iubim, pentru că până de curând locuitorii regiunilor reci nu se rugau, nu cunoșteau pe adevăratul Dumnezeu și nu știau cât de mult a suferit

flera oprită. Repetând copilul fazele civilizației, elevii mei — mă întrebam, — nu se găsesc încă în epoca vârstului?“

Nu pot uita însuflețirea și setea de știință de care erau cuprinși, când au înțeles fluxul și refluxul după umoreasca întâmplare a corpului lui *Alexandru cel Mare* pe undele râului Indus.

Mi s'a părut deodată că prea umblăm pe meleaguri străine. Ne-am întors fără *Sven Heddin*, pe care îl vor relua elevii din proprie inițiativă și am poposit la băcanul din colț. Fiecare elev și-a luat să vorbească despre un fel de marfă. Lada cu făină se-a dat prilejul să studiem viața plantei: grâul. Butoiul băcanului cu scrumbii, ca în *Sven Heddin*, carte care va avea multă trecere în școala viitorului, se-a inspirat următoarele lucruri: viața peștilor: bronchiile, înmătușirea, cărmă, vezica de înnot — colacul de salvare al marinarilor, plutirea corpurilor, înmulțirea peștilor, râuri, lacuri cu pești la noi în țară, păstrarea cărnii, viața de pescar. Socotelile unui pescar, construirea unei plase de prins pește, în faptă, la atelierul școlii, *Vălcovul*, scrumbii de Dunăre, de Norvegia, sardelele portugheze, viața în porturi, cea dintâi viață — la țarmul mării, dezvoltarea speculor de animale din pești. Viața de pescar a lui *Petra Rareș*.

Cuprinși în vraja acestor lucrări adunate în alvia firului conducător, spontaneitatea și imaginația copiilor erau purtate pe aripi nevăzute, însuflețirea era mare, orele sbureau ca și alipele. Cine mai lua seamă că a sunat clopo-

te ul pentru recreație? Nici o recre. pe din lumea asta nu ne-ar fi odihnit mai mult decât convorbirea noastră la mese și scaune așezate față în față. Orariul din perete a rămas solitar ca o vestigie a trecutului. L-am înlocuit cu orariul mobil despre acțiunile elevilor.

Murtimea și varietatea articolelor de producție și de negoț, adunate din piețe și prăvălii, cereau o grupare. O ord. ne trebuia făcută în lungile noastre liste. Cea mai naturală ni s'a oferit proveniența lor de animale, plante, minerale. Ni s'a ușurat astfel orientarea spre cărțile de zoologie, botanică, fizică, chimie. Chiar cărțile din bibliotecă le am așezat conform acestei grupări naturale pe o prate cărți despre animale, pe alta despre plante, pe a treia despre minerale.

Noi știam acum să descoperim și alte grupări și legături. Ne-am întrebat la ce serveste cutare articol? Dându-ne răspunsul: pentru hrană, am grupat la un loc toate articolele, referitoare a hrană. Astfel ne-am făcut șase liste care purtau următoarele titluri: hrană, lumină, căldură, apărare, muncă, podoba.

Am observat că plugarul își câștigă pâinea cu mâna lui proprie, (mediu natura), fierarul pentru munca lui primește pâinea din sat dela gospodari, iar poliștistul din oraș dela cetățeni, (mediu socia). În schimb pentru munca lor de folos obțesc. Conferențarii-elevi adeseori începeau așa: „tot omul, ca să trăiască, are lipsă de hrană, căldură, lumină, muncă, apărare, podoba“. Toate acestea și le ia dela animale, plante, minerale. Când le ia dela animale, plante,

minerale, le ia dela natură. Când le ia dela familie, sat, oraș, le ia dela societate. Privind mai adânc la grupările noastre, ne-am dat seama că ne aflăm în fața unor lucrări frumoase. Fiecare elev grupa pe ascuns, să nu-l vadă vecinul, căuta să fie cât mai complet și original. (Natură omenească). Și ori de câte ori ni se da prilej, clasificările nu lipseau.

Elaborarea elevilor mei într'o muncă dirijată, ne-a servit foarte bine de program minimal*) noi i-am zis plan, față de care e evii, plin de încredere, se comportau ca niște mici savanți. Acum cărțile bibliotecii erau mișcate dela loc de ei, ca să facă descoperiri. Cărțile nu mai stau pe polițe ca niște bolovani fără întrebuințare, ele erau răscolite, cercetate și sorbit conținutul lor. Obiectele din muzeu aveau căutare și se înmulțeau din zi în zi. Tablourile, erau citite, cercetate cu neșaf. Lucrări personale erau în serie: rezumate scrise, compuneri libere, desene libere, lucrări manuale din diferite materiale. Observări și judecăți străfulgerau prin ele, însumi discutând cu ei mă simțeam transpus într'o lume fericită. Elevilor le jucau lămiile ochilor și cel mai mare regret îl exprimau când trebuia să-și părăsească lucrul.

*) Preconizăm o programă minimală, alcătuită de fiecare școală, ori de fiecare grup de școli, conform mediului local, iar oficialitatea să alcătuiască programă suplimentară, care să conțină acele observări de stări de lucrări și de ființe, asociații de idei și de cunoștințe necesare oricărui cetățean pentru a și coordona munca și viața cu aspirațiile și idealul țării și al neamului.

pentru el Fiul Său, Isus. Viața lor pe pământ era atât de mizerabilă, atât de grea! Norocul nostru a fost că Supremul Rugător și-a adus aminte de noi și au venit preoți ca să ne învețe binele și atunci zilele noastre s'au înscutinat.

Am aflat că Supremul Rugător are fii mulți în toată lumea și că mulți îl necăjesc. Noi nu putem să-L ajutăm în alt chip: Ne vom ruga însă pentru El.

Cuvinte calde acestea, care redau într'un mod atât de emoționant sentimentele de recunoștință și de dragoste ale acestor fii ai Poziunii Nord. Se vede că și în regiunile reci sufletele simple, nealterate de corupțiile modernă, sunt calde pentru adevăr.

Și dacă astfel se exprimă un eschimos despre Papa, atunci noi românii, care am gustat mai în plin din generozitatea Papilor, cum ne vom arăta recunoștința noastră pentru El? Cel puțin atât să facem: Să-l iubim, să nu-l vorbim de rău și mai ales să ne rugăm pentru El ca Domnul să-l facă să fie într'adevăr Supremul Arbitru al lumii. În curând se apropie anul de când stă la cârma năii lui Petru: Să ne intensificăm deci rugăciunile pentru El:

„Dominus conservet eum“.

Spat

Preasfințiții noștri Ierarhi la Roma.

După informația agenției Rador (24. II. 40.) I. P. S. Alexandru Nicolescu, mitropolitul Blajului și P. S. Lor Valeriu Frențiu al Oradiei Mari și Iuliu Hossu, al Clujului, au sosit la Roma.

Din partea Vaticanului, au fost salutați în salonul regal din gara Terminus, deschisă special în acest scop, de Excelențele lor Arborio Mella și de Sant Ellia, marele maestru de ceremonii al Vaticanului, delegați în mod special de Papa pentru primirea înalților ierarhi români; de Monseniorul Cesarini, asesor la congregația orientală și alte personalități dela Vatican de d. Comnen, ambasadorul României pe lângă Sfântul Scaun, Raul Bossy, ministrul României pe lângă Quirinal; de membrii celor două misiuni diplomatice române, civilă și militară; de superiorii și studenții colegiului Pio-Român; de către părintele Tăutu, parohul bisericii românești, precum și de toți membrii coloniei române din Roma.

Înalții ierarhi au tras la colegiul Pio-Român, unde vor fi găzduiți pe tot timpul șederii lor la Roma. A doua zi, au vizitat biserica Sf. Petru, rugându-se îndelung la mormântul Apostolului și la mormântul Papei Pius XI.

În ziua de 25 Februarie, înalții ierarhi vor oficia un parastas solemn la mormântul Marelui Arhiepiscop exilat, Inocențiu Micu Klein, neînfricat luptător și animator al ideii naționale din Transilvania pe vremea stăpânirii străine. La acest parastas vor lua parte, împreună cu reprezentanții diplomați ai României, toți membrii coloniei române din Roma.

În ziua de 3 Martie, înalții prelați români, vor săvârși mai multe hirotoniri în biserica colegiului Pio-Român.

Societatea lui Isus își sărbătorește împlinirea alor patru sute de ani dela înființare. Situația sa, la 1 Ianuarie 1939, era aceasta: 25.945 membri, repartizați în 8 asistențe, 50 proviacii, 7 viceprovincii, 43 teritorii misionare și 1190 colegii. Ordinul jezuiților e reprezentat la popoarele de limbă engleză (7200 membri) și spaniolo-portugheză (6100). Urmărează numărul decât Francezii cu 4500, Italianii și Nemții cu aproximativ câte 2000 Polonii și alți slavi

cu 1500 jezuiți, ș. a. Nu mai puțin de 3785 jezuiți-preoți (Patre) activează în misiunile externe (mai ales în India și Ceylon). Societatea lui Isus susține în teritoriile misionare 40 seminarii teologice, 15 universități, 169 școli superioare, 67 școli normale, 7817 școli primare și 65 alte școli. În afară de teritoriile misionare jezuiții mai au 436 colegii cercetate de 138 307 studenți. Despre activitatea științifică a ordinului acestuia fac dovadă cele 112 reviste ce scot jezuiții în 50 de limbi. În casele lor de exerciții spirituale în 1938 au luat parte la deprinderi sufletești 68 788 de credincioși.

Știri mărunte

Pildă regală. O armată bine înzestrată e un zid puternic de apărare al țării. Printre cei ce înțeleg mai bine ca oricine acest lucru cel dintâu e Suveranul însuși. Dovadă și gestul regesc: *Maj. Sa Regele* a semnat zece milioane lei bonuri pentru înzestrarea armatei, iar *Măria Sa Voievodul Mihailu* alte două milioane lei în acelaș scop. — Slujbașii *Caslei Regale* s'au înscris și ei cu peste două milioane lei între cei ce înțeleg să contribuie la înzestrarea armatei.

Veste dela Roma. Cu ocazia călătoriei ce a făcut o în Italia, d. *Teofil Sidorovici* a ținut să viziteze și *Colegiul Român, Pius XI* din Roma. În ziua de 17 II. a. c. orele 5 1/2 p. m., Exc Sa a fost primit cu multă căldură din partea superiorilor susnumitul Colegiu și a alumilor, cari intonau mărșelul nostru *Imn Regal*. Era însoțit de d. P. Comnen, ambasadorul nostru pe lângă Sf. Scaun, căr. A. Tăutu consilier ecleslastic și alți. După cuvântul C. Păr. I. E. Evrard, rectorul colegiului, care își exprimă bucuria pentru această vizită, informând totodată ilustrii oaspeți despre sentimentele înalte de care sunt stăpâniți alumii — care formează o adevărată linie, *morală*, Carol II, — rugând pe d. Sidorovici să binevolască a transmite M. S. Regelui Carol II sentimentele de neclintită supunere față de Tron și Dinastie. La cecece trimisul României, a asigurat asistența ce-l asculta cuvântul, că M. S. Regele Carol II, „încontinuu se gândește la toți românii de pretutindeni“. Între însuflețitele urale, corul execută „mulți ani trăiască!“ Acol s'a făcut vizita bisericii și a colegiului, de unde d. Teodor Sidorovici a plecat deplin satisfăcut de cecece a văzut la Colegiul român-unit din Roma. (P.)

Locale. Duminica viitoare, a Lăsatului de carne, va predica în catedrale căr. *Dumitru Neda* profesor-canonice mitropolitan.

— Sub conducerea d-nei prof. Victoria Borcea, elevele cl. VIII-a dela Liceul teoretic de fete, au aranjat Duminica trecută, după amiază, în sala de gimnastică a „Institutului Recunoștinței“ o *șezătoare literară*, închinată memoriei clasicului roman Quintus Horatius Flaccus. Numeroasa asistență a aplaudat călduros atât elevele ce au ținut câte o scurtă cuvântare (V. Olteanu, S. Șpaniol și E. Faina) cât și pe cele ce au executat celelalte puncte ale programului.

Liturgie pentru legiuitorii. Cu prilejul inaugurării celei de a treia sesiuni a legislației LXXV, la Washington, în sanctuarul național al Neprihănitiei Zamisliri de pe lângă Universitatea catolică de acolo, s'a slujit o sfântă liturgie pentru judecătorii și legiuitorii americani. Inițiativa a fost luată anul trecut de păr. White, decanul facultății de drept a numitei Universități. La această sf. liturgie, slujită de păr. White, au fost de față, înafară de înalte

fețe bisericesti, o mulțime de autorități laicești: Așa: ambasadorii Irlandei, Turciei (I), Lituaniei, Chile; secretarul legației finlandeze; șeful ambasadorului japonez; trei amirali; mulțime de judecători, senatori, profesori universitari, ș. a. — Pilda aceasta a fost urmată și în statele Illinois, New-Jersey, Pennsylvania și California.

Ca pe vremea apostolilor. Nazismul instalat la putere în Austria și-a dat îndată arama pe față în ce privește Biserica lui Hristos: începând cu 1 Mai anul trecut a slătit orice subvenție de stat clerului și Bisericii. Credea că va da gata și clerul și crezul creștin catolic. Credincioșii din eparchia Card. arhiepiscop vieniez Innitzer, cel care a avut cuvinte de laudă pentru național socialism, nu și-au lăsat pieririi de foame păstorii sufletești, nici n'au părăsit sfintele lăcașuri de închinare. Dimpotrivă: la un singur cuvânt al arhiepiscopului lor au adunat, dela mână la mână, cele de lipsă pentru susținerea alor mai bine de 1000 preoți și îngrijirea alor 500 de biserici. Nu de mult Purpuratul vieniez a ținut să declare că se simte măgălit și fericit a se ști păstorul sufleteș al unei turme credincioase care dă dovadă de un suflet ca acela care stăpâna pe creștinii primelor veacuri. De închiere, cum scrie „*Osservatore Romano*“ (10 II 1940) l-a asigurat pe toți fiii săi sufletești că preoții sunt mulțumiți cu foarte puțin, mai ales că nu vreau să înpreuneze și ei cu cele de lipsă traiului lor familiile cari și altfel îndură destule mizerii în urma stărilor actuale.

Curatorul bisericii române unite Alțina (i Sibiu)

No. 10—940

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, din partea susnumitului curatorat, că pe ziua de 28 Februarie 1940, ora 2 după masă se dă în întreprindere *edificarea bisericii în roșu*, cu oferte înch. se, pentru a doua oră.

Condițiunile de licitație și cactul de sarcini, se pot vedea zilnic la oficial parohial din Alțina, în orele oficioase.

Alțina, 18/II 1940.

Nicolae Bucșă
curator-primar

Traian Bolageu
paroh

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Ceamai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențe

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — *Telefon 376*

